

**ГРАДСКА УПРАВА
ГРАДА БИЈЕЉИНА**

**ИЗВЈЕШТАЈ О АНКЕТИРАЊУ ПРИВРЕДНИКА
СА ПОДРУЧЈА ГРАДА БИЈЕЉИНА**

Бијељина, март 2025. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД	3
2.	АНАЛИЗА АНКЕТНОГ УПИТНИКА ЗА ПРИВРЕДНИКЕ ГРАДА БИЈЕЉИНА ...	3
2.1.	Информације о послодавцу	3
2.2.	Сарадња јавног и приватног сектора.....	5
2.3.	Ефикасност система за издавање грађевинских дозвола	7
2.4.	Предвидљивости трошкова пословања.....	9
2.5.	Подршка запошљавању и управљање људским ресурсима	10
2.6.	Процјене о потребама запошљавања у периоду 2024-2025. година.....	12
2.7.	Процјена интереса за сарадњу са средњим стручним школама	13
2.8.	Планови и потребе за модернизацијом пословања	14
2.9.	Цијене и квалитет комуналних услуга и инфраструктуре	15
2.10.	Приједлози, похвале, иницијативе и приговори	16
3.	ЗАКЉУЧАК.....	17

1. УВОД

Градска управа Града Бијељина континуирано ради на унапређењу услова за привредни развој и пружању подршке локалним предузетницима. У том смислу, спроведене су различите активности и иницијативе које имају за циљ побољшање пословног окружења и подстицање економског раста. Један од кључних аспеката ових активности је и континуирана сарадња са привредницима, како би се боље разумјеле њихове потребе и изазови са којима се суочавају.

У том контексту, Градска управа је организовала низ састанака и радионица са представницима локалне привреде, како би се идентификовале кључне области за унапређење и развој. Ове активности су укључивале и консултације са стручњацима из различитих области, као и сарадњу са академским и научноистраживачким институцијама. Циљ је био да се креирају конкретне мјере и препоруке које ће допринијети побољшању пословног амбијента и подршци предузетницима у њиховом раду.

Поред тога, Градска управа је активно радила на промоцији Бијељине као атрактивне дестинације за инвестиције, кроз учешће на различитим сајмовима и конференцијама, као и кроз развој инфраструктурних пројеката који ће омогућити боље услове за пословање. Ове активности су дио ширег стратешког оквира који има за циљ да Бијељина постане регионални центар привредног развоја и иновација.

2. АНАЛИЗА АНКЕТНОГ УПИТНИКА ЗА ПРИВРЕДНИКЕ ГРАДА БИЈЕЉИНА

Градска управа Града Бијељина у току 2024. године спровела је анкету међу привредницима са подручја Града Бијељина. Анкетним упитником за привреднике прикупљени су одговори на двадесет осам питања, међу којима су била питања затвореног типа, са понуђеним одговорима, али и питања отвореног типа. Укупно 170 привредних субјеката учествовало је у попуњавању упитника. Анкета је била подијељена у десет дијелова.

2.1. Информације о послодавцу

У анкети која је обухватила 170 привредних субјеката у граду Бијељина, највећи број учесника долази из сектора **трговине на велико и мало**, слиједи **прерађивачка индустрија**, а значајан удио имају и **грађевинарство и остале услужне дјелатности**. Већина субјеката је организована као друштва са **ограниченом одговорношћу (Д.О.О.)**, док је број **акционарских друштава** минималан. Према величини, највише је **малих и средњих предузећа**, док **велика** предузећа чине само мањи удио. Већина предузећа има од 1 до 10 запослених, а број предузећа са више од 200 запослених је веома мали.

2.1.1. Према дјелатности

Највећи број учесника анкете долази из **трговине на велико и мало**, која чини 31,76% свих привредника, слиједи **прерађивачка индустрија** са 20,6%. Значајан удио имају и **грађевинарство и остале услужне делатности** са 11,18% и 17,65% учесника. Мањи дио привредника припада секторима као што су **пољопривреда, информације и комуникације и услужне дјелатности**, који заједно чине мањи дио анкете. Сектори који

нису били представљени у анкети укључују **вађење руда и камена, снабдијевање водом**, као и неке друге делатности.

Дјелатност	Број	%
Пољопривреда, шумарство и риболов	12	7,10
Вађење руда и камена	0	0,00
Прерадничка индустрија	35	20,60
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	3	1,76
Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	0	0,00
Грађевинарство	19	11,18
Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	54	31,76
Саобраћај и складиштење	1	0,58
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	9	5,29
Информације и комуникације	3	1,76
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	0	0,00
Пословање некретнинама	0	0,00
Стручне, научне и техничке дјелатности	1	0,58
Административне и помоћне услужне дјелатности	1	0,58
Образовање	1	0,58
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1	0,58
Умјетност, забава и рекреација	0	0,00
Остале услужне дјелатности	30	17,65
Укупно	170	100

Табела бр. 1. Подјела анкетираних привредних субјеката према дјелатностима

2.1.2. Према облику организовања

Већина анкетираних привредних субјеката организована је као **друштва са ограниченим одговорношћу (Д.О.О.)**, која чине 127 привредних субјеката. **Самостални предузетници (С.П.)** представљају 40 субјеката, док **акционарска друштва (А.Д.)** чине само 3 субјекта. Ова структура показује да је већина привредника у граду Бијељина организована као Д.О.О, док је број акционарских друштава минималан.

Облик организовања	Број	%
Друштво са ограниченим одговорношћу – Д.О.О.	127	74,71
Самостални предузетник – С.П.	40	23,53
Акционарско друштво – А.Д.	3	1,76
Укупно	170	100

Табела бр. 2 Подјела анкетираних привредних субјеката према облику организовања

2.1.3. Према величини

У анкети је 16 привредника класификовано као **микро**, 72 као **мала**, 48 као **средња**, 16 као **велика** предузећа, док 18 привредника није дало одговор на питање о величини.

Ови подаци показују да је већина предузећа на подручју Бијељине мала или средња, док великих предузећа има мање.

Величина	Број	%
Микро	16	9,41
Мало	72	42,35
Средње	48	28,24
Велико	16	9,41
Без одговора	18	10,59
Укупно	170	100

Табела бр. 3. Подјела анкетираних привредних субјеката према величини субјекта

2.1.4. Према броју запослених

Већина, односно 90 анкетираних привредника запошљава од 1 до 10 људи, док 58 привредника има између 10 и 50 запослених. Дванаест привредника запошљава између 50 и 100 радника, а 8 привредника има између 100 и 200 запослених. Само два привредника имају више од 200 запослених.

Број запослених	Број	%
1 – 10	90	52,94
10 – 50	58	34,12
50 – 100	12	7,06
100 – 200	8	4,71
200+	2	1,17
Укупно	170	100

Табела бр. 4. Подјела анкетираних привредних субјеката према броју запослених

Узорак се мање-више може сматрати упоредивим са општим показатељима о структури привреде у Граду Бијељина, барем када је ријеч о облику организовања, броју запослених, величини и према дјелатности. Напомињемо, да су анкетом били обухваћени само привредни субјекти у приватном власништву. Послодавци из јавног сектора (органи власти, фондови, јавне установе, јавна предузећа и сл.), нису били предмет анкете.

2.2. Сарадња јавног и приватног сектора

Од 170 привредника који су учествовали у анкети, **48 привредника** имало је контакте са **Градском управом**, углавном кроз учешће у **Привредном савјету, економском форуму, радним групама** за израду Стратегије развоја града Бијељина и директне контакте са **градоначелником**. Ови привредници су такође учествовали у различитим пројектима као што су "**Шанса за ИТ почетак**" и акција "**Озеленимо град**", као и у **грађевинским пројектима** и активностима повезаним са **јавним набавкама**. Неколико привредника је навело да су сарађивали са Градском управом у вези са **субвенцијама, премијама** и сл.

Међутим, **121 привредник** није имао никакве контакте са Градском управом, што указује на то да већина привредника није била укључена у овакве активности. Такође, **1 привредник** се није изјаснио о свом контакту са градом. Ови резултати показују да, иако неки привредници активно сарађују и учествују у локалним иницијативама, велики број њих није имао директну сарадњу са представницима Градске управе.

Од привредника који су учествовали у анкети, **6 привредника** је изјавило да је однос јавног и приватног сектора у последњих годину дана значајно побољшан, док **41 привредник** сматра да је дошло до напретка. Међутим, **95 привредника** је навело да није било промјена, **16 привредника** сматра да се однос погоршао, а **6 привредника** је истакло да је значајно погоршан однос. Шест привредника се није изјаснило.

Као разлоге за позитивне промјене, привредници су истакли **побољшану комуникацију, већу транспарентност, повећану спремност градских власти за сарадњу**, као и подршку **ИТ сектору**. Многи су похвалили **бољу сарадњу са Градском управом** и укључивање у Привредни савјет, али и нагласили да је неопходно радити на **дисциплини** запослених у јавном сектору и на **повећању интереса за квалитетније функционисање**.

С друге стране, привредници који су указали на негативне аспекте, истакли су **недостатак разумијевања** од стране Градске управе за потребе привредника, **нелојалну конкуренцију**, као и **вишак административних препрека**. Такође, неки привредници су указали на **недовољну комуникацију, непружање адекватних информација** и **недостатак иницијатива** од стране јавног сектора. Проблеми попут **високих пореза и доприноса и неусклађене структуре у власти** такође су били изнесени као разлози за погоршање односа.

Укупно, однос јавног и приватног сектора је оцијењен као **неуједначен**, са значајним бројем привредника који сматрају да није дошло до промјена, али и са неким примјетним напретком у комуникацији и сарадњи.

Од 170 анкетираних привредника, 24 је навело да су неке од предложених иницијатива позитивно ријешене (14,12%), 73 је одговорило негативно (42,94%), а 73 се није изјаснило (42,94%). Они који су одговорили потврдно истакли су различите иницијативе које су реализоване. Међу њима су покретање иницијативе за израду наставног плана и програма за занимање столара, као и учешће у пројекту заједно са Заводом за запошљавање и средњошколским центром. Такође, споменути су догађаји као што су организација дјечије нове године и представе по домовима културе у мјесним заједницама.

Друге иницијативе које су реализоване укључују сарадњу са Градском управом, као и обилазак слободних зона у Пироту, у фебруару 2025. године. Такође, споменути су подстицаји и субвенције за привреду и пољопривреду, добијање дозвола за грађење од Одјељења за просторно уређење, продужење дозвола и улагање у локалну инфраструктуру.

Од укупно 170 анкетираних привредника, **37 (21,76%) је учествовало на пројектима који се односе на финансијску подршку на локалном нивоу**, док 132 (77,65%) нису били укључени у такве пројекте, а 1 (0,59%) се није изјаснило. Што се тиче подстицаја на локалном нивоу, 41 је потврдило да су били корисници средстава, што представља око 24% испитаника, супротно томе, 126 привредника нису били корисници ових средстава, што чини око 74% свих одговора, док се три испитана субјекта нису изјаснила о овом питању. На питање које се односи на пројекте који су били финансијирани страним донаторским средствима, **16 је потврдило да су учествовали у пројектима**, што представља око 9% испитаника, 151 привредник није учествовао у таквим пројектима, што чини 89% одговора, три субјекта нису дала одговор на ово питање. На питање да ли су били корисници страних донаторских средстава, 15 је потврдило да су

били корисници, што чини 8,8% испитаника, 4 су одговорила са не, док се 151 није изјаснило о овом питању.

Од 170 анкетираних привредних субјеката, 69 је потврдило да прима информације о јавним позивима путем електронске поште од градског Одсјека за ЛЕР и ЕИ, што чини 41% испитаника. Супротно томе, 98 није примало такве информације, док три субјекта нису дала свој одговор на ово питање. Они који су да не примају јавне позиве, њих 67 жели да добија јавне позиве, што представља 68% тих одговора и биће укључено у мејлинг листу. 20 испитаника није показало интересовање за примање јавних позива, док је 11 остало неодлучно и није се изјаснило.

Према одговорима 135 привредника (79,4%), **постоји потреба за више едукације о приступу страним донаторским средствима**. Насупрот томе, 29 привредника сматра да то није неопходно, док се 6 није изјаснило.

Према одговорима привредника, 15 их (8,82%) сматра да је Привредни савјет кључан за развој заједнице, док 23 привредника (13,53%) сматрају да је веома важно. За 35 привредника (20,59%) Привредни савјет је важан, док 9 (5,29%) сматра да је потпуно неважан. Међутим, велики број привредника, њих 83 (48,82%), није упознато са постојањем Привредног савјета, а 5 привредника (2,94%) се није изјаснило.

2.3. Ефикасност система за издавање грађевинских дозвола

У последњих 10 година, од укупно 81 привредника који су се бавили градњом или проширењем пословних објеката, већина (око 75%) навела је да су дозволе добијене редовним путем, без већих проблема. Многи су истакли да је процес био брз, а рокови су били испоштовани. Такође, сарадња са надлежним органима, као што су урбанизам и катастар, била је задовољавајућа, а процедура је била јасна и ефикасна.

Међутим, иако су неки привредници били задовољни динамиком и извршењем папирологије, одређен број (око 15%) је указао на веома спор процес, услед бирократских процедура и велике количине документације која је морала бити поднијета и разматрана. У неким случајевима, дуго чекање на дозволе и нејасне процедуре довели су до забуне и додатних трошкова. Високе цијене и недостатак ефикасности такође су били проблеми који су утицали на укупно искуство. Поред тога, неки су нагласили потребу за побољшањем сарадње између различитих институција, како би се убрзao процес и смањиле административне препреке.

Иако су неки учесници били задовољни процесом, већина је нагласила потребу за унапређењем у области брзине, транспарентности и ефикасности добијања дозвола.

Оцјена различитих елемената из области урбанизма и издавања дозвола за градњу приказана је у слеђећој табели:

	Значај за моје пословање			Квалитет процедуре/услуга		
	Оцјена	Број	%	Оцјена	Број	%
Просторни план	Задовољан	68	40,00	Задовољан	59	34,71
	Незадовољан	42	24,71	Незадовољан	40	23,53
	Без одговора	60	35,29	Без одговора	71	41,76

Регулациони планови	Задовољан	65	38,24	Задовољан	57	33,53
	Незадовољан	42	24,71	Незадовољан	40	23,53
	Без одговора	63	37,05	Без одговора	73	42,94
Ефикасност процедуре издавања дозвола на локалном нивоу	Задовољан	62	36,47	Задовољан	58	34,12
	Незадовољан	42	24,71	Незадовољан	38	22,35
	Без одговора	66	38,82	Без одговора	74	43,53
Ефикасност процедуре издавања дозвола на вишим нивоима власти	Задовољан	53	31,18	Задовољан	47	27,65
	Незадовољан	42	24,71	Незадовољан	38	22,35
	Без одговора	75	44,11	Без одговора	85	50,00
Доступност информација о поступку издавања свих потребних дозвола на вебсајту Градске управе	Задовољан	73	42,94	Задовољан	64	37,65
	Незадовољан	28	16,47	Незадовољан	26	15,29
	Без одговора	69	40,59	Без одговора	80	47,06
Информације о доступним локацијама за инвестирање	Задовољан	54	31,76	Задовољан	45	26,47
	Незадовољан	40	23,53	Незадовољан	39	22,94
	Без одговора	76	44,71	Без одговора	86	50,59
Доступност водича, упутства и формулара за инвеститоре	Задовољан	46	27,06	Задовољан	39	22,94
	Незадовољан	45	26,47	Незадовољан	43	25,29
	Без одговора	79	46,47	Без одговора	88	51,77

Табела 5. Преглед оцјена елемената из области урбанизма и издавања дозвола за градњу

Привредници су углавном задовољни различитим елементима из области урбанизма и издавања дозвола за градњу, али постоји значајан број незадовољних када је у питању квалитет услуга и ефикасност. Највеће задовољство изражено је у вези са доступношћу информација о поступку издавања дозвола на вебсајту Градске управе, али и ту постоји простора за побољшање квалитета. Проблеми се највише јављају у погледу споријих и компликованих процедура, као и недовољне доступности водича и упутства за инвеститоре. Ови подаци указују на потребу за унапређењем ефикасности и транспарентности у процесу добијања дозвола.

2.4. Предвидљивости трошкова пословања

Оцјене предвидљивости трошкова пословања у погледу такси, накнада и подстицаја, приказани су у сљедећој табели:

	Оцјена	Број	%
Степен предвидљивости трошкова пословања, на које утичу локалне таксе и накнаде	Задовољан	72	42,35
	Незадовољан	68	40
	Без одговора	30	17,65
Оправданост износа локалних такси и накнада	Задовољан	72	42,35
	Незадовољан	76	44,71
	Без одговора	22	12,94
Транспарентност у вођењу политике локалних такси и накнада	Задовољан	77	45,29
	Незадовољан	54	31,76
	Без одговора	39	22,95
Адекватност подстицаја/умањења такси, субвенција које се тренутно нуде приватном сектору	Задовољан	54	31,76
	Незадовољан	67	39,41
	Без одговора	49	28,83
Транспарентност у вођењу политике локалних подстицаја/умањења такси, субвенција за приватни сектор	Задовољан	64	37,65
	Незадовољан	62	36,47
	Без одговора	44	25,88

Табела 6. Преглед оцјена елемената из области предвидљивости трошкова пословања

Привредници су углавном задовољни степеном предвидљивости трошкова пословања који се односе на локалне таксе и накнаде, али постоји значајан број незадовољних. Оправданост износа локалних такси и накнада такође није у потпуности задовољавајућа, јер се значајан број привредника изјаснио као незадовољан. Транспарентност у вођењу политике локалних такси и накнада оцијењена је позитивно од стране већине, али опет, постоји и број привредника који сматрају да је потребно више транспарентности.

Када је у питању адекватност подстицаја и субвенција које се нуде приватном сектору, већина привредника није задовољна, али и ту постоји значајан број оних који сматрају да су подстицаји довољни. Транспарентност у вођењу политике локалних подстицаја и субвенција такође није потпуно задовољавајућа, јер је велики број привредника незадовољан, што указује на потребу за већом транспарентношћу и јаснијим правилима у овој области.

Укупно гледано, иако неки аспекти, као што су транспарентност и предвидљивост, добијају позитивне оцјене, постоји јасан сигнал да је потребно радити на повећању

оправданости и адекватности такси, накнада и подстицаја, као и на већој транспарентности у политици која их регулише.

Привредници су у својим препорукама локалним властима истакли потребу за смањењем и укидањем одређених такси и накнада, као и за бољом комуникацијом и сарадњом с властима. Многи су предложили смањење такси за комуналне услуге, као и за таксе на производне активности, сматрајући да тренутни износи представљају значајну баријеру за инвестиције и развој.

Такође, привредници су нагласили потребу за већом транспарентношћу у вођењу политика такси и накнада, као и већим укључивањем привредног сектора у процесе доношења одлука. Неколико одговора указује на потребу да се таксе и накнаде прилагоде различитим врстама пословања, нарочито за мала и средња предузећа, те да се омогући лакши приступ и боља информисаност о условима и процедурима.

Смањење бирократије и увођење електронских платформи за бољу комуникацију са привредницима такође су били чести захтјеви. Многи су се осврнули и на питање комуналних такси за истицање реклама, сматрајући да су ове таксе непотребно високе. Такође, неки су предложили и увођење флексибилнијих и разумнијих скала такси у зависности од врсте дјелатности и величине предузећа.

Привредници су такође предложили да се уместо високих такси и накнада нуде подстицаји за инвестиције, као и да се смање или укину таксе које оптерећују мале и микро предузетнике.

Привредници су изнијели разне препоруке за локалне власти у погледу креирања адекватне политике подстицаја и субвенција за пословни сектор. Многи су указали на потребу за смањењем високих накнада и такси, као и на важност повећања субвенција за мале и средње предузетнике, нарочито за инвестиције у технологију, опрему и енергетску ефикасност. Такође, предложено је увођење подстицаја за запошљавање, као и олакшице за предузећа која се баве производњом, што би допринијело расту и развоју локалне економије.

Привредници су такође истакли потребу за бољом комуникацијом са локалним властима, као и за транспарентнијим вођењем политике у вези са таксама и субвенцијама. Повећање субвенција у областима као што су пољопривреда, мала предузећа и инвестиције у производњу били су чести захтјеви, као и смањење такси за рекламе и комуналне накнаде.

Додатно, истакнуто је да би локалне власти требало да пруже већу подршку за привреднике који нису политички ангажовани и да се више фокусирају на стимулисање инвестиција у производне активности уместо у трговину.

2.5. Подршка запошљавању и управљање људским ресурсима

У последњих годину дана, 98 привредника, односно 66,7%, изјавило је да је било промјена у броју запослених. 68 привредника, или 29,3%, да није било промјена у броју запослених, док 4 привредника, или 3,9%, није дало одговор.

Детаљан преглед промјена у броју запослених у последњих годину дана приказан је у сљедећој табели груписаној по занимањима у колонама „новозасполени“, „самовољно отишли“, „отпуштени“ и „пензионисани“:

Занимање	Новозапослени	Самовољно отишли	Отпуштени	Пензионисани
Разна занимања	184	149	12	20
КВ, ССС	106	36	48	1
Радник у производњи	54	38	2	2
Бравар	42	23	9	4
Трговац	19	25	3	1
Магационер	14	3	3	0
Возач	13	7	0	1
Укупно	432	281	77	29

Табела 7. Преглед промјена броја запослених у последњих годину дана

Што се тиче додатне обуке радника, 99 привредника (58,24%) је потврдило да је у њиховом предузећу предвиђена додатна обука радника, 66 привредника (38,82%) је одговорило да није, док 5 (2,94%) привредника није дало одговор на питање.

Одговори на питање о проблемима у проналажењу радника који посједују потребно знање, вјештине, искуство и способности показују да је 104 привредника (63%) имало овај проблем, 60 (36%) није имало, док се 6 привредника (1%) није изјаснило. Они који су навели да имају проблем приликом запошљавања радне снаге указали су на недостатак квалификованих радника у различитим областима, као што су дрвопрерађивачка и угоститељска занимања (кувари, конобари), медицинско особље (терапеути, медицинске сестре, љекари), као и специјализовани радници у индустрији као што су инжењери, механичари, ЦНЦ оператори, металостругари, бравари и вариоци. Додатно, као проблеми су истакнути недостаци у вјештинама као што су рад на рачунару, познавање енглеског језика, као и недовољно искуство у специфичним областима попут електротехнике и кројења. Такође, недостатак заинтересованости за рад, ниске плате и недостатак адекватног образовања били су фактори који отежавају проналажење одговарајућих радника.

Од 170 привредника који су одговорили на питање да ли новопримљени радници морају пролазити додатне обуке, 100 (59%) је потврдило да је обука обавезна, 60 (35%) да није, а 10 (6%) се није изјаснило. Они који су потврдили потребу за обуком истакли су да се она односи на различите аспекте, као што су обуке за рад на специфичним пословима, заштиту на раду, противпожарну заштиту, рад са опремом и руковање машинским уређајима. Многи од радника који пролазе обуку укључују медицинско особље, куваре, раднике у преради воћа и поврћа, као и раднике који користе специфичне

машине попут виљушкара и CNC оператора. Поред тога, обука обухвата и важне теме као што су безбједност на раду, употреба софтвера и комуникационе вјештине.

На питање о присуности оспособљених тренера за додатне едукације радника, 50 привредника (32%) је потврдило да имају такве стручњаке у својим фирмама, док 111 привредника (73%) није, а 9 (6%) се није изјаснило. Привредници који имају тренере за едукацију запослених навели су специјалности као што су дрвопрерадајачка индустрија, заштита на раду, програмирање, рачуноводство, угоститељство, машинство, меџатроника, трговина, као и обуке у области ИСО стандарда и производње.

Када су упитани да ли су заинтересовани за ангажовање вањских сарадника за додатне едукације, 19 привредника (12%) је изразило интересовање, док 145 (96%) није, а 6 (4%) се није изјаснило. За оне који су заинтересовани, наведене су области као што су тимски рад, графика, финансије, маркетинг, електроенергетика, машинска обрада, обрада метала, економија, ветериарство и фризерске услуге.

2.6. Процјене о потребама запошљавања у периоду 2024-2025. година

На питање да ли планирају запошљавање нових радника до 31. децембра 2025. године, 83 привредника (39,5%) је одговорило потврдно, 82 (38,3%) је одговорило негативно, док се 5 привредника (2,4%) није изјаснило.

Категорија	Занимање	Број радника
Грађевина	Зидар	5
	Тесар	10
	Грађевински радник	9
	Грађевински техничар	2
	Грађевински инжењер	1
	Армирач	6
	Руковалац грађевинских машина	7
Машинство и металургија	Бетонирац	2
	Машински техничар	3
	Дипломирани машинац	1
	Бравар	5
	Аутомеханичар	5
Угоститељство	Автоелектричар	3
	Металостругар	1
	Кувар	10
	Конобар	24
	Шанкер	21
Трговина и логистика	Собарица	10
	Рецепционер	2
	Трговац	19
Администрација и менаџмент	Комерцијалиста	6
	Логистика	3
Администрација и менаџмент	Административни радници	10

	Менаџер	1
	ИТ менаџер	1
Остало	Физички радник	2
	Радници у аутомат клубу	5
	Радници у производњи	76
	Разна занимања	172
	Укупно	422

Табела 8. Преглед занимања и броја потенцијално запошљивих радника у 2025. години

Категорија	Занимање	Број радника
Одрживо управљање ресурсима	Ветеринар	2
Енергетска ефикасност	Електричар	12
	Електро инжењер	3
Рециклажна индустрија	Лимар	2
Одрживи материјали и производња	ЦНЦ оператор	1
	Оператор на бризгању пластике	5
Прехрамбена и пољопр. индустрија	Млинар	1
	Прехрамбени техничар	4
Зелена градња	Столар	10
	Керамичар	1
	Укупно	41

Табела 9. Преглед потреба за „зеленим пословима“ и броја потенцијално запошљивих радника у 2025. години

Већина привредника (78%) планира да тражи нове раднике посредовањем преко Завода за запошљавање, док се 65% ослања на препоруке. Оглашавање у медијима као метод запошљавања наводи 55% анкетираних, а 30% ће користити сопствену базу података.

2.7. Процјена интереса за сарадњу са средњим стручним школама

Од укупно 170 анкетираних привредника, 27 (15,9%) тренутно има ученике на практичној настави, док 137 (80,6%) нема, а 6 (3,5%) се није изјаснило.

Међу онима који тренутно немају ученике на пракси, најчешћи разлог је недостатак интересовања – како од стране ученика, тако и од самих школа. Више од трећине испитаних (35–40%) истакло је да се школе нису јављале са понудама за сарадњу, док је око 30% навело да ученици нису показали заинтересованост за праксу у њиховим фирмама. Око 15% привредника нагласило је да њихове компаније тренутно немају потребу за ученичком праксом, док је мањи број испитаника навео недостатак стручног кадра за рад са ученицима или неадекватност своје фирме за одређене образовне профиле.

Поједини привредници су навели да су раније имали ученике на пракси, али су уочили ниску мотивисаност ученика за занимања за која се школују. Такође, одговори су указали на проблеме у комуникацији са школама – како због недостатка иницијативе са обе стране, тако и због укидања одређених смјерова који су раније били релевантни за њихову дјелатност.

На питање о спремности за пријем ученика на практичну наставу, **104 привредника (61,2%) изјавило је да су вољни да приме ученике**, док 54 (31,8%) није спремно за сарадњу, а 12 (7%) се није изјаснило.

Ови резултати показују да, упркос тренутно ниској укључености ученика у праксу, **већина привредника изражава спремност за сарадњу са средњим стручним школама**. Ипак, значајан број испитаника и даље не исказује интересовање, што указује на потенцијалне препреке, попут недостатка капацитета, ресурса или непостојања одговарајућих образовних профилла.

На питање о потреби за додатним капацитетима за пријем ученика на практичну наставу, 19 привредника (11,2%) изјавило је да им је потребна додатна подршка, док је 133 (78,2%) навело да немају такву потребу, а 18 (10,6%) се није изјаснило. Међу онима који су навели потребу за додатним капацитетима, 9 је истакло техничке ресурсе, 10 материјалне, а 7 људске капацитете. Поједини су указали и на висока пореска оптерећења као препреку за веће укључивање ученика у практичну наставу. Ови подаци показују да, иако већина привредника не види препреке у прихватању ученика, дио њих сматра да је неопходно додатно улагање у инфраструктуру и кадрове како би ова сарадња била одржива и ефикасна.

Када је ријеч о креирању уписне политике у средњим стручним школама, само 10 привредника (6%) је до сада имало прилику да учествује у овом процесу, док велика већина (90%) није имала такво искуство. **Спремност да се укључи у креирање уписне политике изразило је 66 испитаника (39%),** док 94 (55%) није заинтересовано, а 10 (6%) се није изјаснило.

Сличан тренд примијећен је и у **изради наставних планова и програма везаних за практичну наставу – само 9 привредника (5%) је учествовало у овом процесу**, док 150 (88%) није имало ту могућност, а 11 (7%) се није изјаснило.

2.8. Планови и потребе за модернизацијом пословања

Од укупно 170 анкетираних привредника, **значајна већина, њих 139 (81,8%), користи информационе технологије у свом пословању**, док 24 (14,1%) не користи, а 7 (4,1%) се није изјаснило.

Међу онима који користе информационе технологије, најчешће се ослањају на званичне интернет странице и друштвене мреже (попут Фејсбука, Инстаграма и ТикТока) ради промоције, комуникације са клијентима и оглашавања производа и услуга. Више од двије трећине испитаника навело је да поседује интернет страницу, док су друштвене мреже истакнуте као један од кључних канала за повезивање са купцима и пословним партнерима.

Поред тога, **око четвртине анкетираних користи и онлајн продају**, било путем сопствених веб продавница, Б2Б портала за правна лица или платформи за е-трговину. Одређен број привредника је навео и коришћење специјализованих пословних софтвера за управљање залихама (WMS системи), рачуноводство и финансије, као и ЦРМ системе

за ефикасније управљање клијентима. Поједине компаније користе аутоматизоване системе за праћење производних резултата, док неке примењују ИТ решења у области електронског банкарства и онлајн плаћања.

С друге стране, од 24 привредника који не користе информационе технологије у свом пословању, њих 8 (4,7%) је изразило намјеру да у будућности уведе модерна дигитална решења, док 14 (8,2%) не планира такву врсту унапређења, а 2 (1,2%) се није изјаснило.

Они који су заинтересовани за дигитализацију пословања углавном планирају да унаприједе своје пословне процесе кроз увођење нових софтверских решења и онлајн услуга, мада неки од њих још увијек нису прецизирали конкретне кораке. **Ови подаци привредницима, али и на потребу за додатном подршком у процесу дигиталне трансформације**, посебно код оних који тек разматрају овај корак.

Од укупно 170 привредника који су учествовали у анкети, **57 (33,53%) је потврдило да им је потребна помоћ радника из ИТ сектора**, било трајно или повремено, 106 (62,35%) је одговорило да им те услуге нису потребне, док се 7 (4,12%) није изјаснило.

Међу привредницима који су изразили потребу за ИТ услугама, **најчешће су споменули потребу за веб дизајном, односно развојем и одржавањем веб сајтова, као и за одржавањем мрежне инфраструктуре**. Такође, неки су указали на потребу за одржавањем и ажурирањем софтверских решења, као и за управљањем друштвеним мрежама и маркетингским активностима. Неки привредници су изразили потребу за свим наведеним услугама, како трајно, тако и повремено.

Такође, неке компаније су навеле да користе спољне изворе, као што су екстерни корисници или друге фирме, за ове ИТ услуге.

Од укупно 170 привредника који су учествовали у анкети, 74 (43,53%) је изразило задовољство тренутним ангажовањем јединице локалне самоуправе на унапређењу радне снаге и развоју људских ресурса. Насупрот томе, 56 привредника (32,94%) је изразило нездовољство, док се 40 (23,53%) није изјаснило.

2.9. Цијена и квалитет комуналних услуга и инфраструктуре

Анкета међу привредницима у Бијељини показује различите нивое задовољства комуналним услугама и инфраструктуром. Водоснабдевање, одвоз отпада и телекомуникације су углавном позитивно оцењени. **Канализација, електрична енергија и локална путна инфраструктура имају подијељене оцјене, док су гријање, услуге превоза и снабдевање гасом добили најниže оцјене**, уз велики број испитаника без одговора. Ови резултати указују на потребу за побољшањем појединачних услуга, посебно у области путне инфраструктуре, канализације и снабдевања гасом.

Оцјена комуналне инфраструктуре приказана је у сљедећој табели:

	Цијена			Квалитет			Доступност		
	Оцјена	Број	%	Оцјена	Број	%	Оцјена	Број	%
Водоснабдевање	Задовољан	99	58,2	Задовољан	106	62,3	Задовољан	122	71,7
	Незадовољан	54	31,7	Незадовољан	44	25,9	Незадовољан	32	18,8
	Без одговора	17	10,1	Без одговора	20	11,8	Без одговора	16	9,5
Канализација	Задовољан	62	36,5	Задовољан	74	43,6	Задовољан	78	45,9
	Незадовољан	59	34,7	Незадовољан	48	28,2	Незадовољан	50	29,4
	Без одговора	49	28,8	Без одговора	48	28,2	Без одговора	42	24,7

Одвоз отпада	Задовољан	107	62,3	Задовољан	136	80,0	Задовољан	138	81,1
	Незадовољан	55	32,4	Незадовољан	25	14,6	Незадовољан	24	14,1
	Без одговора	8	5,3	Без одговора	9	5,4	Без одговора	8	4,8
Гријање	Задовољан	22	12,9	Задовољан	19	11,2	Задовољан	22	12,9
	Незадовољан	30	17,6	Незадовољан	30	17,6	Незадовољан	32	18,8
	Без одговора	118	69,5	Без одговора	121	71,2	Без одговора	116	68,3
Услуге превоза	Задовољан	22	12,9	Задовољан	21	12,4	Задовољан	21	12,4
	Незадовољан	33	19,4	Незадовољан	32	18,8	Незадовољан	41	24,1
	Без одговора	115	67,9	Без одговора	117	68,8	Без одговора	108	63,5
Електрична енергија	Задовољан	55	32,4	Задовољан	87	51,2	Задовољан	89	52,4
	Незадовољан	104	61,2	Незадовољан	70	41,2	Незадовољан	69	40,6
	Без одговора	11	6,4	Без одговора	13	7,6	Без одговора	12	7,0
Телекомуникације	Задовољан	94	55,3	Задовољан	100	58,8	Задовољан	108	63,5
	Незадовољан	60	35,3	Незадовољан	50	29,4	Незадовољан	42	24,7
	Без одговора	16	9,4	Без одговора	20	11,8	Без одговора	20	11,8
Локална путна инфраструктура	Задовољан	57	33,6	Задовољан	55	32,4	Задовољан	61	35,6
	Незадовољан	82	48,2	Незадовољан	90	52,9	Незадовољан	85	50,0
	Без одговора	31	18,2	Без одговора	25	14,7	Без одговора	24	14,4
Снабдијевање гасом	Задовољан	9	5,3	Задовољан	9	5,3	Задовољан	9	5,3
	Незадовољан	37	21,8	Незадовољан	37	21,8	Незадовољан	48	28,2
	Без одговора	124	72,9	Без одговора	124	72,9	Без одговора	113	66,5

Табела 10. Преглед оцјена цијене, квалитета и доступности комуналних услуга

На питање на који начин би град Бијељина могао побољшати доступност и квалитет инфраструктуре и комуналних услуга привредници предлажу побољшање путне инфраструктуре, водоснабдијевања, канализације и снабдијевања енергијом, уз бољу организацију јавног превоза и комуналних услуга. Истичу потребу за већим улагањима, ефикаснијим управљањем и снижавањем трошкова. Захтијевају одговорнији приступ Градске управе, бољу контролу услуга и ангажовање стручних кадрова ради унапређења квалитета живота и пословања.

2.10. Приједлози, похвале, иницијативе и приговори

Привредници Бијељине углавном хвале градоначелника и иницијативу за комуникацију, али истичу потребу за бољом сарадњом са управом, већом транспарентношћу и ефикаснијим рјешавањем инфраструктурних проблема. Траже поједностављење административних процедура, смањење намета и такси, као и значајнију подршку малим привредницима и дефицитарним занимањима.

Посебно наглашавају проблеме са паркингом, путевима, расвјетом и електромрежом, док неки сматрају да је комуникација са градским властима недовољна.

Захтијевају уређеније урбанистичке планове, чешће састанке са привредницима и бољу контролу нелегалног рада.

3. ЗАКЉУЧАК

На основу резултата анкете спроведене међу привредницима са подручја Града Бијељина, може се закључити да постоји значајан простор за унапређење сарадње између јавног и приватног сектора.

Иако су неки привредници изразили задовољство комуникацијом и подршком коју добијају од Градске управе, велики број сматра да је потребно радити на побољшању транспарентности, ефикасности и укључивања привредника у процесе доношења одлука.

Привредници су истакли потребу за смањењем административних препрека, бољом организацијом комуналних услуга и инфраструктуре, као и већим улагањима у развој локалне економије. Такође, наглашена је важност веће подршке малим и средњим предузетицима, као и потреба за већом едукацијом и обуком радне снаге.

Јасне препоруке у вези потреба за формалним и неформалним образовањем и програмима обука укључују развој и имплементацију програма који ће омогућити радницима да стекну нове вјештине и знања, као и унапређење постојећих. Ово ће допринијети бољој припремљености радне снаге за изазове савременог тржишта рада. Поред тога, потребно је створити прилике за сарадњу академских и научноистраживачких институција са привредом, како би се омогућило преношење знања и технологија, те подстакла иновација и конкурентност локалне економије.

Узимајући у обзир све наведене препоруке и сугестије, Градска управа Бијељине треба да интензивира напоре у правцу побољшања услова за пословање и стварања повољнијег окружења за развој привреде. Ово ће допринијети не само економском расту, већ и побољшању квалитета живота свих грађана.

Поред тога, важно је нагласити потребу за јасним и конкретним препорукама у вези са формалним и неформалним образовањем и програмима обука. Ово укључује развој и имплементацију програма који ће омогућити радницима да стекну нове вјештине и знања, као и унапређење постојећих, што ће допринијети бољој припремљености радне снаге за изазове савременог тржишта рада. Поред тога, потребно је створити прилике за сарадњу академских и научноистраживачких институција са привредом, како би се омогућило преношење знања и технологија, те подстакла иновација и конкурентност локалне економије.

Број: 02/20-057-1-62/25

Датум: 11.03.2025. године

Извјештај припремио:

Мишило Полетан

СЦС за ЛЕР и подршку пословној
заједници

Шеф Одсјека за локални економски
развој и европске интеграције:

Анчица Тодоровић

